

نومرو : ۸۸

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلندہ

دائرۂ اجتہاددہ

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجی سنہ

اجتہاد

۹ کانون ثانی ۱۳۲۹

آبوندہ

سنہ ۱۴۰۰ لک آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیہ ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخہ سی ۵۰ یارہ

حریت فکریہ یہ خادم

پجشنہ کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعہ

مدیر مرخص : الزامی صفا

شیمه خصومت

— الحان وطنه متشکراً . ناظمه —

دینم کینمدر . — نظیف

ترك و مسلمان ملتنه ، ترك و مسلمانلرك وطنلرينه ،
ال عثمانك تحت تابعتندن چيقوب كريان اولان اجزاي
وطنه قارشى بسليان محبتدن بيوك بر عشق تصور و تخيل
ايدهم . بوسوداي خروشان برده هر دم متزايد بر عدواني ،
بر خصومتى مند مجدركه بوندن بيوك ، بوندن عاليجنابانه ،
بر فضيلت تصورى ده آمده دكلدر .

اوت ! خصومت بلند و علوى بر خصلتدر . دشمنه
دشمن اولق افضل سجايا ، احسن مزايا ، اكمل وظائف ،
اقدس فرائض اسلاميه ، اقدم حقوقدر . قلبنده اعدايه
قارشى انظفا ناپذير بر خصومت بسله مين ملت ، اسارت
نامزدلى قورمش ديمكدر .

بى آدم اعضاى يكدى كرنه ، كه در آفرينش زيک
كوهرند ! پك اعلا ... هر شيك فوقده ، حتى آمال
دينيه و مليه نك بالاسنده بر غايه معلاى بشر پرورى بيلهلم .
بو هر حالده ، نظريات اعتباريله ، پك علوى بر حس
اوله بيلير . فقط كنديلى ايله رابطه مؤاخاقي عقد ايدده جكمز
كيمسه لر بو فكرده دكل و بناء عليه اخوت فوق الملل
نظريه سنى استحقاق ايله هر كون Crime de lèse humanité
بشره سوء قصد ايدبورلر سه آنلرله دست بدست
وفاق اوله بيلير مى يز ؟

حوصله فلا كتر مزى احاطه ايدده ميور . يا اديمك كه
سلانيك ، مناستر ، طرابلس بزم دكل ؟ شمدى اسكوبده
قرال پترو نامه خطبه اوقونيور ؟ آرناود دينداش لر مز
بزدن آيرلدى و بر غير مسلم حكمداره بيعت ايدده جكلر !
بعضاء ، اويقوده ، بونلر خاطره كلدجه بردن بره سيلكينيور ،
ياتاغمدن فيرليور بتون بو مصائبك بررؤيا اولسنى قاضى -
الحاجاتدن نياز ايدديورم . افسوس ! اويانچه ، حقيقت ده
جدى برشكل آله رق عادتارو حى ، قلبى ، مفكره مى ياقيور .

هر شينه قارشى قيام و عصيان ايدبورم . او غليانلى
زمانده يالكز برسجيه نجييه بنده منجلى اوليور : خصومت !
اوت ! بلهك صوك درجه ده مصلح و صلح پرور برفرد
اولديغ حالده آري آري بتون اور و پاليلرى شمال برونندن
ماتاپان بروننه قدر الله كسه جك مرتبه ده كندمده
جوشان بر شيمه خصومت طوييورم .

خير ، يامت محمد ! وريدكمز لرلى سياسته و يردك ،
ديپلوماسى اقتضاسى اوله رق و يردك و يابعضيلرى هر فصله
آنلرى و يرديلر . روحز ، قلبمز ، ملتزم ، دينز ، اصلاء
سلانيكى ، طرابلسى ، اشقودره يى ، الى آخره ، تسليم
ايتمدى . بيكلر جه شهيدك روح نالانى شمدى بالقان سلسله
جبالنك فوقده مشيتمز ، حر كتمزه نكه بان و نكراندر .

بزم مدار بقاض ، بادي فلاحز ، عصاى انكاض
بو خصومت اولاجقدر . خصومت كله سنى فنا بر معنايه آله بيكز .
اكر لهجه كزده بولفظه مناسبتمز برير و ير مش ايسه كز
در حال تبديل ايديكز . سزجه ، بتون مزايا و فضائلى اجمال
واحتوا ايدده جك بر كله لازم ايسه بونى « خصومت » ، « عداوت » ،
« كين » ، « انتقام » ، « دشمنلق » لفظلر نده بولوكز .
سزردن اولميانلره ، على الانفراد اجانبه خصم اوليكز .
صره سنده علنى ، بعضاً خفى ، فقط هر حالده قابلى ابراز
عداوت ايديكز .

دنيا بزم خصمميزدر . بولغارستانده اسير اولوبده قورتيلان
ضابطلر سويليورلر . بولغار قومى من الازل مكتب چو جو قلرينه
تورك خصومتى فكرينى القا ايتمشلر . محله مكشبلر نده ، كليسالر نده ،
مخفللر نده ، كله لر نده ، تارالار نده دائماً و دائماً بوترك دشمنلنى
آتش مقدسنى ادامه ايدديورلر مش . آئينوسلرك بتون
قصه لرى خصومت تركيه اوزرينه مستنددر . كوكاره
چيقارديغمز ويقتور اوغو (عليه اللعنه) ترك خصومتى ،
مسلمان عداوتى ك بديع شعرلريله عالمه يايغش ويونانستانه
پك بيوك خدمتار ايفاسنه موفق اولمشدر . شاعر بالاسويه
لورد بايرن (كذا عليه اللعنه) بو فكرى اوقدر ايلرى
سورمشدر كه بالذات يونانيلر ايله برلكده بزه قارشى

جنگ ایدرک میسولونکی محاربه سنده جزای سزاسنی بولمشد. عالم کفر علیه زده در . بناء علیه بز ، بزدن بشقه هیچ برکیمسه نك لهنده اوله مایز . اوروپایه محبت تصور ایدیه بیه جکم ذمائمك اشعیدر . ژاپونیا ، درکار اولان قوت وجلادتی اوروپایه خصم اولمقدن آلیور .

کچر دیکمز بشرک شو دوره بهیمیتده ملتلك سائق مقدراتی ، ناظم ارادتی ، خالق عزم وقوتی مبارزه کاه کائناده غلبه سوداسیدر ، که بوده آنجق و آنجق شدید بر آتش خصومتک هر آن فروزان اولمسنه وابسته در .

ای ترکار و مسلمانلر ! سزه سویلنه بیه جک اقوال صلح پرورانه و اغفالکارانه یه قارشی قولاقریکزی طیقاییکمز . ۱۲۹۳ محاربه سندن صکره . بزدن اولکی بطن ، متنبه اولوبده شیمه خصومتی ، فکر کین وانتقامی ایلری سورسه ایدی شو صوک فلاکتله معروض اولمازدق . شمدی سزه خطاب ایدیورم : بلاغ بندن ، رد ویا قبول سزدن : اکر بوکون اولانجه قومتری خصومته ویرمز ایسه ک آتی بزه اسارت زنجیرلری ، هزارلر ، دار آغا جلری ، زندانلر ... الخ ، حاضر لیور .

اثر یغمبری یه اقتفا ایدیکمز . جناب سیدالبشر علیه الصلوة والسلام اعدایه قارشی اک بیوک حس خصومت و نفرتله متحسسی . اینجه حقیقتلردن ، تراشیده فلسفه لردن ، خصوصیه دیلوماتجه فکر لردن قورقیکمز . حسیاتکمز سیاسیه ایتنا ایتسون . بوکون صوک درجه تردی ایتمش و کرداب انحطاطک تاکنارینه کلش اولان فرانسه یی یاشاتان نه اولدیغنی بیایور میسکمز ؟ آلمانیه اولان خصومت . افکار مفرطانه یه ذاهب اولیان تام برفرانسزه بوکون صوریکمز . آنزاس - لورهن اوزرنده کی حق حسی ووطن پرورسنی عجبانیه مقابل ترک ایدمیلیر ؟ ظن ایتکم که آنزاس - لورهن جسامتمده بر آلتون کلچه سی فرانسزک قلبدن بو حق حسی ووطن پروری صاتون آله بیلسون . بزم صوک محاربه من ائناسنده قره طاغده واقع قاتارو بوغازینه حاکم (لووسه ن) نامنده اهمیتسز

برته نك آوستریایه الحاقی سوزی چیقمش ایدی . قرال نیکیتا مطبوعاته اولان برتبلیغنده : اوتیه بیوکا کنده صافی بر پرلانطه ویرسلر بنینه آنی ویرم ، دیمشدی .

فکر خصومت یالکمز قلبی قالمیلدر . مثلاً اقتصاداً اعتلا وارثقا ، اجانبندن مستغنی اوله جق درجه ده تجارتی توسیع ، فکر خصومتک انجلاسی دیمکدر . روسیه ده کی مسلمانلر یالکمز بر برلریله آلیش ویریش ایدیورلر . روسلر آنلره محتاج اولیورلر ، کندیلری موسقوفله عرض افتقار ایتمیورلر . بوزم ایچون نه کوزل برمثالدر اولانجه همتی تنسیقات اقتصادیه ویرمیلیز . یونان استقلالی املیه تشکیل ایدیلوب وظیفه سنده موفق بالشر اولان (اُنیکي اته ریا) آمال ملیه نك حصولی ایچون معارف و تجارتی ایلری یه سورمشدی . ای ترکار ! سزده بویونان جمعیتک خط حرکتی تعقیب ایدیکمز .

تنسیقات و تشکیلات اقتصادیه اقدام تام ایله دوام ایدیکمز . یواش یواش هم جنسلر کزدن بشقه سنه عرض افتقار ایتیه جک درجه ده کندی ایشیکزی کندیکمز کوریکمز . تجارت ایدیکمز ؛ خاتم الانبیا تاجر ایدی . خلیفه رسول کبریا جناب ابا بکر الصدیق خلافته تعین اولوندیغی کون آرقه سنه برقاچ طوب قاش آلوب برای تجارت بازاره کیتمش ایدی . سزی اسارت سیاسیه دن قورتاره جق فلاح اقتصادیکمز ، حریت مالیه کزدر .

زنکین اولور ایسه کزدها جلا دتلی و قهار اولورسکمز . طوق قارننه محاربه ایتک لاغر و آج ، خسته و ناتوان بوغوشمقدن البته ده قولایدر .

ملکتمز انحطاط زده دکلددر . عزم وامل ، ارادت وقوت ترک روحده سونمامشددر . بزم وظیفه من عزم و ارادت کبی قوای روحیه یی تمیه و تربیه ایله یینه روحلر مزه ساری اولان رخاوت ولاقیدی یی ازاله ایتمکدر . ظن ایتیه کیزکه مسلمانلر و ترکار صفحه حیاتلرینک آن واپسیننده بولیورلر . اصلاً ! قدیم غربی روماده ، دوره انحلالده ، هیچ بر مرد صفحه جلا دته چیقماش ایدی .

ترقی بہ دقت

دون اقسام ، سپارش اشیائی آلتق اوزره ، کچ وقت کوپری یہ ایندم . کوپری یہ وصولز اثناسنده آرتق اورتالق قرارمش ، تنورات باشلامش ایدی . کوپری بالطبع هر یردن اول تنویر ایدلمش ایدی . زیر بوراده کی قنارلر غاز قنارلری کبی ، النده مشعله صیرینی بولنان برینک اوتیه بری یه سکیتمسنه و برقنارک اوکنده طورده رق صیریقله اولا قنارک آلت قباغی آچوب بعده ینه عینی دکنک ایله لامبه نك موصلفنه چویردکن صکره مشعله نی ، ممدن چیقان غازه طوتمق کبی اوزون بر عملیاته احتیاج یوق ، کوپری نی تنویر ایدن لامبه لره الکتریک جریاتی نقل ایدن فقط تنویر زمانی کلنه قدر الکتریک مولدی (دینامو) ایله ارتباطی منقطع بولنان ناقل تلر برمانیوه لا حرکتیله مولده ربط ایدیلور ایدلر تکمیل لامبه لراشتعال ایدر . بو عملیات ایچون ایسه انجق بر ثانیه نك یکرمی ده بری قدر بر زمان لازمدر . بوندن اوتوز اوچ سنه اول بر کیجه لوندره پولیتکنیق دارالفنوننده ، بوکون دنیایی نوره غرق ایدن الکتریک ضیاسنک ایلک شعله لری عد اولنان ، قیویلجملر ایله عملیات خارق العاده اجرا ایدیلجکی ایشیده رک ، بومراق آور عملیاتی کورمک اوزره مذکور مکتبه کیتمش ایدک . اوراده پروفسورلردن بری ، دها پک حال ابتدائیده بولنان بر مولد الکتریک یعنی دینامو ایله استحصال ایده بیلدیکی مثبت ومنفی الکتریکلری برآینه اوزرنده تماسه کتیره رک ، شمشک لک حاصل ایتدیکی ضیالر کبی شراره لر استحصال ایتمکده و بو بولده بر خیلی تجربه لر اجرا ایتمکده ایدی . بر کره او الکتریک قیویلجملرینی دوشونوب برکرده بوکونکی تنویراتی کوردکجه انسان بو ترقیاتی تقدیر ایتمکدن ، و بوتون بو زمان ظرفنده بز ترکرک بو ترقیاته کاملاً ییسانجی قالدیغمزی ، و حالاده تحصیل علم وفته جدی بر صورتده تشبث ایتدی کمزی نظر مطالعه یه آلدجه انسان کندی

حالبوکه میدان فعالیتیه آتیلان بعضی مرد ومتین کیمسه لر کوریورزک آنلرک وجودی بیه عروق حیاتمده بیوک برعزم اولدیغنه دلالت ایدر .

مثل ایستور میسکز ؛ عددی پک آز اولیان ارباب عزم آرسنده مثلاً انورک سیمای جلادتی ، ناصیه عزم ومتاتی ، الحق ، شایان افتخاردر . یاشی اوتوزی کچمیان یو و طنداشمک سلسله افعالی بر (اپویه) اولیور . دوشونکیز : بالقانلرده بولغار عسکر وضابطانندن مرکب چته لره قارشى سل سیف ایدوبده ، دائماً (مارلبوروغ) کبی مظفر اولق ، مشروطیتک استحصالی ایچون حرکات عمومیه یی اداره ایتمک ، بنغازی یه قوشوب اصلاً مغلوب اولندن ایتالیا نلری ییلدیرمق ، ادرنه نك استرداد مبجلی ایچون هر کسه قارشى کلوب سلطان سلیم جامعی ید اعداددن قورتارمق . . . و ، اونو تیه لم ، باب عالی یی باصوب کامل باشا و انقاض متفسخه ماضی یی بر ییغین سوپروتی کبی سوپورمک . ایشته بونلر برایشدر . روحی تولمش و سونمش ملترک ایچنده بویه ناصیه لر حیقماز .

عالم تجارتده ، عرصه فلاحتده ، میدان ادبده ، مکتب عرفانده انورلره محتاجز . قابلیتی منطقی اولیان ترکرک و مسلمانلرک ایچنده انور بر دکلدر . بنغازی قهرمانی نوعیتده یکتا اوله ماز . آکا مهد وجود اولان وطن البته دیگرلری ده طوغور مشدر . آنلرک کندی لری نی کوسترملری ایچون اوکلرینه بر شاهراه آچلی یز . بر حمله ویرملی یز . ترددلری نی ، محجوبیتلری نی ازاله ایتلی یز . بونلرک جمله سی شیمه خصوصتک انجلا سیله اولور . بز ممالک مغضوبه مزى استرداد ایده جکیز . بز اعدامزه غلبه ایده جکیز . بز قاسمیه جامع شریفنک اوستنده کی صلیبی قالدیره جغز . بز ایلزدن نزع ایدیلن ممالک مبارکه اوزرنده بر علامت نجس کبی تموج ایدن بایراقلری عسکری موزسنه نقل ایده جکیز . ایشته بو فکرلره یاشاملی یز که ستاره زمین اوزرنده کی موقعمزی غائب ایتیه لم و انا فتحنا لک فتحاً مبیناً وعد صمدانیسنه مظهر اوله لم .